

ABANS D'ARA

PECES HISTÒRIQUES TRIADES PER JOSEP MARIA CASASÚS

CATEDRÀTIC EMÈRIT DE LA UPF I MEMBRE DE L'IEC

De la crònica de Joan Tomàs i Parès (Barcelona, 1896-1967) a *Revista Musical Catalana* (XII-1935). Foto d'aquest músic i folklorista amb el flabiolaire Pau Orpí i Gili, *Mataporcs* (Sant Llorenç d'Hortons, 1873-1941). Enguany es commemora el centenari de l'Obra del Cançoner Popular, iniciativa senyera del Noucentisme.

Enguany ha estat encomanada la missió de recerca de cançons i músiques populars a les comarques de Ribes, la Cerdanya i una part del Baridà, a Joan Llongueres i Galí (fill del mestre Llongueres) i al qui subscriu. L'extensió a recórrer era, certament, ben respectable, [...] La primera cosa que cal fer és la busca de cantaires. On seran? ¿Qui els assenyalarà? Cal tot seguit anar a trobar la persona a la qual aneu ja recomanats des de Barcelona [...] i demanar-li ajuda en la feina preliminar de descobrir cantaires de cançons populars. Pot succeir que l'esmentada persona, ja amiga, no us entengui i us parli d'un cantaire que té molt bona veu, que hagi cantat al "coru", o que els diumenges canti a l'hostal o la taverna tot fent el truc i aixecant el porró enlaire. Tal va succeir, per exemple, a un poblet proper a Ribes. És més freqüent, però, que aquesta persona us entengui, sobretot si té una mitjana cultura, i oimés, s'interessi per l'afer perquè és aimant del folklore, i vagi ella mateixa en cerca dels

amagats cantaires. [...] A Ribes ens parlaren d'un vell pastor que podia saber cançons. Va ésser necessari anar-lo a trobar al lloc on pasturava els xais. Ens hi arribàrem. Carretera de Puigcerdà amunt, al cap de 10 minuts de caminar veiem una feixa que estaven segant, i aquí hi ha el nostre home amb el seu petit ramat, que va al rostoll. Duu el sac al coll, a la mà el bastó i la pipa a la boca; ja no porta barretina; llàstima! De totes

ARXIU DE L'OCPC / ABADIA DE MONTSERRAT

maneres és un tipus bonic. Com tots els muntanyencs, és secardí, té, oimés, els ulls molls, la cara colrada i un poc arrugada; té unes clivelles a la pell del clatell que semblen solcs. Parla i canta (?) baix, baixet, com si tingués temença d'amoïnar algú. Cal parar una orella molt atenta perquè no us escapin les notes, o el text. Tot això, escoltar i escriure, havem de fer-ho caminant amunt i avall, darrera el ramat, amb l'angú-

nia, per part del vell pastor, que el bestiar no es mengi el blat no segat encara, o que algun xai caigui al rec que per allí passa. [...] La gran majoria de cançons són variants d'altres ja conegudes, però n'hi ha algunes que es pot ben dir que constitueixen una nova cançó. Les melodies són infinites; n'hi ha de tan ben fetes, que hom diria que les ha compost el millor músic. [...] Les melodies d'aquestes cançons seran publicades en els volums que l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya publica amb les memòries nostres i les cançons més remarcables. Mercès a la generositat del gran patrici Rafael Patxot, s'ha pogut portar a terme aquesta noble tasca d'anar a recercar el tresor musical de la nostra terra, tresor que el dia que sigui conegut amb tota la seva integritat causarà l'admiració dels erudits d'arreu. És un cas únic en el món, el de la nostra Catalunya, tan petita d'extensió i tan gran d'esperit; és ben bé un poble d'ànima d'artista.

Joan Tomàs 1935